

AMMEANAMNESE Alle nedenstående punkter kan have indflydelse på amningen. Når du skal vejlede nye forældre omkring amning, kan det være relevant at spørge ind til disse, afhængig af den konkrete familie og situation.

AMMEANAMNESE

Her får du yderligere information om punkterne i ammeanamnesen. Der vil være oplysninger, der ikke vil være relevante at drøfte med forældrene i den konkrete situation, ligesom der kan være specifikke problemstillinger hos det enkelte forældrepar, som ikke er nævnt her, men er relevante at inddrage.

Det har betydning, hvad der er relevant at drøfte afhængig af, hvor familien er i processen (under graviditeten, lige efter fødslen, efter udskrivelsen). Den rækkefølge du indhenter oplysninger i, vil være forskellig fra situation til situation. Tag udgangspunkt i det, forældrene er optaget af her og nu og indhent øvrige relevante oplysninger bagefter.

MOR OG FAR/PARTNER - BAGGRUNDSVIDEN

Socioøkonomiske og familiemæssige forhold

- Alder
- Skolegang/uddannelse
- Tilknytning til arbejdsmarkedet
- Kultur og etnicitet
- Køn og seksualitet
- Samlivsstatus
- Børn i hjemmet
- Barselsorlov, mor/far/partner

Kroniske somatiske sygdomme og handicaps eller symptomer på nyopstået somatisk sygdom

- Ex. PCOS, stofskifteproblemer, diabetes, herpes, hepatitis, HIV, cancer
- Handicaps i bevægeapparatet
- Dårlig hørelse, syn

Mental sundhed

- Hvordan er det at have tæt kontakt med barnet
- Kan forældrene finde ro
- Ængstelse og/eller bekymring
- Stress
- Psykisk lidelse, ex depression, angst, spiseforstyrrelse, ADD, ADHD
- Seksuelle overgreb
- Andre traumer, ex dødsfald i netværket

Anatomiske/fysiologiske forhold hos mor i relation til amning

- Brystvorte, ex indadvendte, flade
- Hypoplasi (normal brystudvikling i pubertet og graviditet)
- Brystoperation
  - Brystreduktion, implantater, andre kirurgiske indgreb
  - Hvilken kirurgisk teknik blev anvendt
- Piercing i brystvorterne

Tanker og viden om amning

- Hvordan har forældrene forberedt sig på amning
- Hvilken viden har forældrene om amning
- Ønsker og forventninger for amningen
  - Ønsker mor/far/partner, at barnet ammes
  - Hvor længe ønsker mor/far/partner at amme - fuldt/delvist
  - Enighed mellem forældrene
- Self-efficacy; Tror mor, far/partner, at barnet kan ammes, så længe de ønsker
- Erfaringer med amning fra tidligere amning
- Oplevelser af amningen indtil nu med dette barn

Sundhed/vaner	<ul style="list-style-type: none"> • Overvægt (evt gastric bypass) • Rygning • Alkohol • Kost (ex. veganer, B12 vitamin)
Medicin	<ul style="list-style-type: none"> • Indtager moderen medicin <ul style="list-style-type: none"> • Regulering af medicin før/efter fødsel • Ændring af medicin
Misbrug	<ul style="list-style-type: none"> • Alkohol, hash, stofmisbrug, medicin

BARNET - BAGGRUNDSVIDEN

Anatomiske/fysiologiske forhold af betydning for amningen	<ul style="list-style-type: none"> • Skævheder og spændinger <ul style="list-style-type: none"> • Problemer med at gabe højt op • Torticollis • Stramt tunge-/læbebånd • Høj gane • Læbe-/gumme-/ganespalte
Komplikationer under/efter fødslen	<ul style="list-style-type: none"> • Indlæggelse på neonatalafdeling • Behov for sonde, CPAP eller anden behandling • Lavt BS, har barnet fået tilskud til amningen • Gulsot • Fødselsskader, ex. clavikula fraktur, hæmatomer efter indgreb • Smerter, ex. efter cupforløsning
Sygdomme og/eller handicaps	<ul style="list-style-type: none"> • Arvelige sygdomme eller andre sygdomme ex. hjertesygdom, neurologisk sygdom • Handicaps

NETVÆRK

Støtte	<ul style="list-style-type: none"> • Holdning til amning <ul style="list-style-type: none"> • Myter i familien • Erfaringer med amning <ul style="list-style-type: none"> • Er der nogle med gode erfaringer som forældrene kan støtte sig til • Støtte fra netværket <ul style="list-style-type: none"> • Mental støtte • Traditioner i familien <ul style="list-style-type: none"> • Praktisk støtte, pasning af andre børn, madlavning mm.
---------------	---

GRAVIDITETS-, FØDELS- OG BARSLSFORLØB, DER KAN HAVE BETYDNING FOR AMNINGEN

Komplikationer og andre forhold under graviditeten	<ul style="list-style-type: none"> • Fertilitetsbehandling • Komplikationer (ex. IUGR, præ-eklampsi)
Fødslen	<ul style="list-style-type: none"> • Start på fødslen <ul style="list-style-type: none"> • Spontan eller igangsat • Gestationsalder • Fødselsmåde <ul style="list-style-type: none"> • Vaginal (spontan, cup, tangforløsning) • Sectio (planlagt, akut)

<p>Fødslen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ingreb under fødslen <ul style="list-style-type: none"> • Epidural • Klip/episiotomi • Mors og fars/partners oplevelse af fødslen (ex. langvarig fødsel, udmattelse, smerter, stress)
<p>Efter fødslen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Komplikationer hos mor <ul style="list-style-type: none"> • Bristning/sphinkterruptur • Blødning post partum • Placentarentention • Trivsel hos forældrene <ul style="list-style-type: none"> • Fysisk/psykisk (ex. smerter, efterfødselsreaktion) • Samtale med jordemoder om fødslen • Indlæggelsestid <ul style="list-style-type: none"> • Fars/partners medindlæggelse • Var forældrene klar til udskrivelse
<p>Amningen fra fødslen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Første amning <ul style="list-style-type: none"> • Adskillelse • Uforstyrret hud-mod-hud • Fik barnet lov til at bestemme farten • Hvornår suttede barnet første gang • Fortsat hud-mod-hud • Sutteteknik <ul style="list-style-type: none"> • Forældrenes oplevelse af hvordan barnet tager fat om brystet • Kliklyde • Uro under amning • Hopper/glider af/på • Dannelse af vacuum • Hvordan ser brystvorten ud lige efter amning • Ammestillinger <ul style="list-style-type: none"> • Hvad fungerer, fungerer ikke • Hvad har mor prøvet • Hypighed og varighed af amningen <ul style="list-style-type: none"> • Melder barnet sig til måltiderne • Hvor ofte • Tolkning af barnets signaler • Falder barnet i søvn under måltidet • Giver barnet selv slip • Barnets trivsel <ul style="list-style-type: none"> • Virker barnet interesseret i at spise og spiser mindst 8 gange i døgnet • Virker barnet veltilpas det meste af dagen • Er barnet vågent og opmærksomt • Alderssvarende afføring og vandladning • Normal hudfarve • Er mælken løbet til <ul style="list-style-type: none"> • Brystfylde/spænding • Løber mælken ud af det andet bryst ved amning • Har afføringen skiftet farve • Har barnet 6-8 våde bleer dagligt • Synkelyde • Ammes barnet med tilskud af modernælkserstatning • Udmalkning <ul style="list-style-type: none"> • Årsag • Hvordan, hvor ofte, hvor meget • Smerter ved amning <ul style="list-style-type: none"> • Hvornår i forhold til amningen • Stikkende, brændende, stråler ind i brystet, anden beskrivelse • Hvornår er de opstået - har de været der fra start • Farveskift af brystvorten

Amningen fra fødslen

- **Sår og revner**
  - Hvornår er de opstået
  - Placering og hvordan ser det ud
- **Andre amme problemer**
  - Hvilke
  - Hvornår opstod de
  - Hvad er prøvet indtil nu
  - Hvad fungerer/fungerer ikke
- **Hjælpemidler**
  - Suttebrik, lact-aid, kop, sprøjte mm
  - Sut
  - Årsag til brug
  - Plan for afvikling

FAMILIENS TRIVSEL MED AMNINGEN

Mors trivsel

- Føles amningen rigtig
- Trives mor med at amme
- Blufærdighed
- Hvordan er det at være i så tæt kontakt med barnet
- Søvn
- Dårlig samvittighed overfor far/partner og andre børn

Fars/Partners trivsel

- Trives far/partner med amningen
- Hvordan ser far/partner sin rolle i forbindelse med amning

Søskende

- Relation
- Jalousi

Hverdagen i familien

- Hvordan opleves hverdagen med amningen, travlhed, gæster, barnedåb